

EU ETS 2 – rozšíření systému obchodování s emisemi

Ing. Pavel Zámyslický, Ph.D.

Sekce ochrany klimatu

Ministerstvo životního prostředí

Rámec EU pro energetiku a klima

2019

Zelená dohoda pro Evropu

Plán pro dosažení klimatické neutrality v EU do roku 2050 a 55% snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 oproti roku 1990.

2021

Evropský klimatický zákon

Zákon, který EU právně zavazuje dosáhnout klimatických cílů pro roky 2030 a 2050.

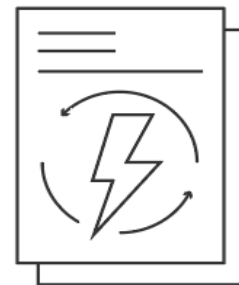
2021

Fit for 55

Legislativní balíček opatření, který uvádí návrhy Zelené dohody v praxi, čímž by mělo dojít ke splnění cíle pro rok 2030 (–55 % emisí skleníkových plynů oproti roku 1990).

2022

REPowerEU

Plán pro snížení závislosti na fosilních palivech z Ruska. Akcelerace cílů v oblasti OZE a energetických úspor.

2023

Průmyslový plán Zelené dohody

Plán pro dekarbonizaci průmyslu v EU a posílení konkurenceschopnosti evropských firem na globálním trhu.

- Již v roce 2005 byl spuštěn systém obchodování s povolenkami (EU ETS) – nyní 4. obchodovací období
- V roce 2007 byl pak schválen balíček 20-20-20 – tedy k-e cíle pro rok 2020

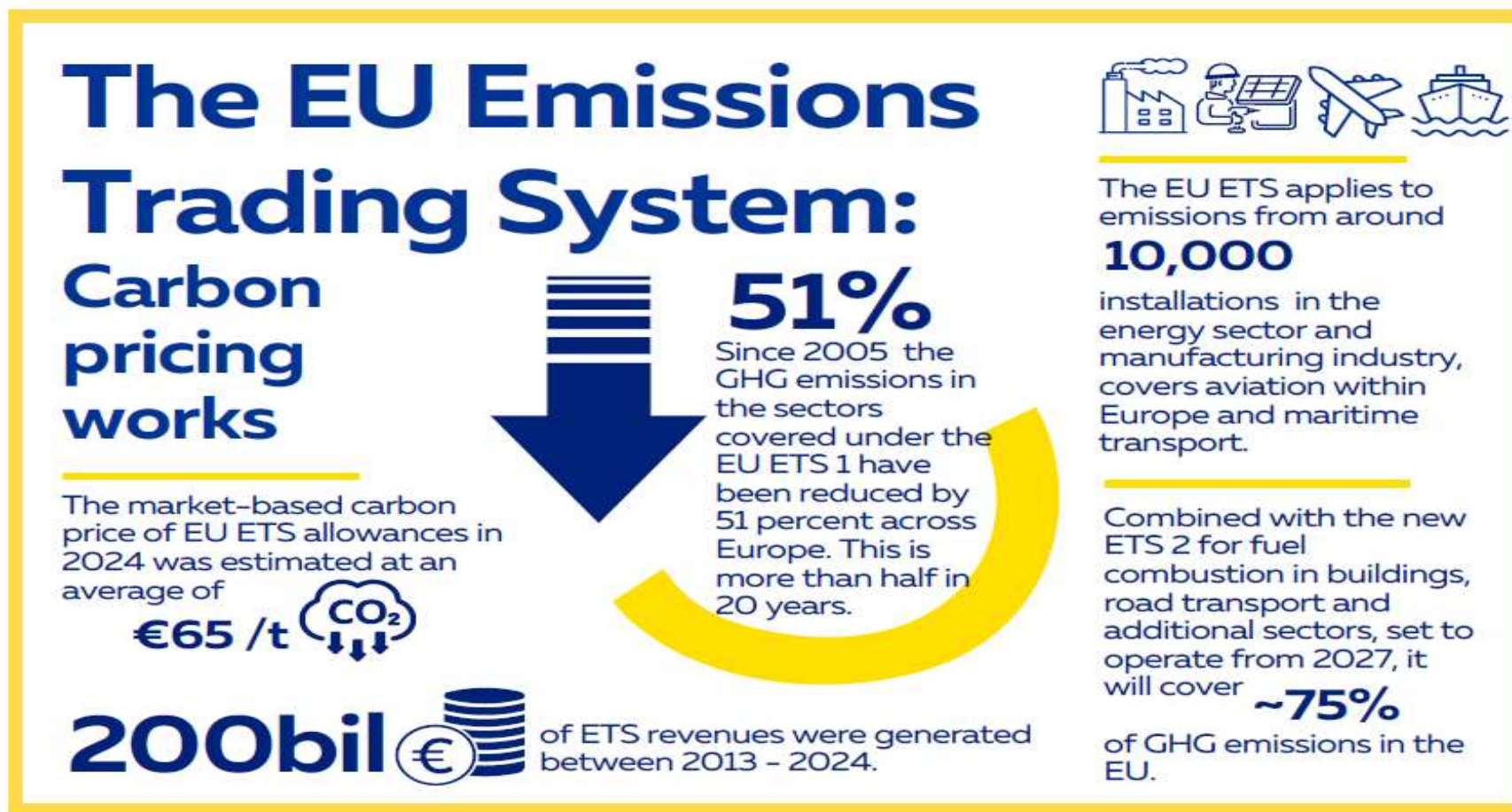
Výstupy z ENVI Rady 4. a 5. listopadu 2025 k revizi ECL

- **Domácí ambice EU k roku 2040 bude nastavena na 85 % za celou EU a až 5 % další redukce bude nově umožněno čerpat přes mezinárodními kredity ze třetích zemí.** Do revizní klauzule byl také doplněn požadavek na EK k vyhodnocení možnosti dodatečného využití dalších až 5 % kreditů přímo členskými státy pro potřeby jejich budoucích cílů.
- **Spuštění systému ETS 2 bude automaticky odloženo o jeden rok, tedy na rok 2028.** EK navíc potvrdila že přijme dodatečná opatření již avizovaná v reakci na iniciativu ČR a dalších 18 ČS, která budou mít dopad na stabilizaci cen dlouhodobějšího rázu pomocí kontroly rezervy tržní stability (MSR) a frontloadingu.
- Byla potvrzena nutnost **zachování technologické neutrality v nadcházející revizi nařízení o emisích CO₂ z aut**, kterou EK představí v polovině prosince. To umožní využití nejen elektromobilů, ale i alternativních bezemisních, nízkoemisních a obnovitelných paliv a byla přislíbena další podpora pro sektor těžkých vozidel (trucků).
- **EK slíbila prozkoumat možnosti, jak od roku 2028 ponechat větší bezplatnou alokaci průmyslovým zařízením v ETS 1** k podpoře postupné dekarbonizace, včetně podpory z nové Banky pro dekarbonizaci průmyslu.
- **Byl doplněn důraz na geografickou rovnováhu investic do inovací** (např. z Inovačního fondu) a nad rámec existujícího textu ke spravedlivé transformaci a konkurenceschopnosti byly více zdůrazněny i socioekonomické dopady, dopady na zaměstnanost a podpora využití lokální výroby energie.
- Obecný přístup Rady nakonec nepodpořily delegace CZ, PL, HU, SK, BG a BE, s tím, že zástupci BG a BE upřesnili, že se zdržují. Nyní dialog mezi Radou a EP.

Návrh EK na úpravu MSR z 27/11/2025

- **Posílení uvolňování povolenek na trh (čl. 1 (4))** – doplňuje z MSR dalších 20 mil. povolenek k současným 20 mil. ve čl. 30h(2), které budou vypuštěny na trh, pokud ceny překročí **45 €₂₀₂₀/tCO₂**. V souladu s čl. 30h(7) lze toto opatření použít dvakrát během období 12 měsíců.
- **Prodloužení platnosti (čl. 1 (1))** – ruší se zneplatnění povolenek v MSR, a tím se prodlužuje její platnost a schopnost v případě potřeby nadále vypouštět větší množství povolenek na trh. V současné době je platnost povolenek v MSR omezena pouze do 31. prosince 2030, přičemž poté by všechny povolenky, které nebyly dosud uvolněny z rezervy, byly neplatné.
- **„Nárazníková zóna“ (čl. 1 (3))** – upravuje mechanismus vypouštění povolenek při spodní hranici limitu MSR tak, aby bylo uvolňování povolenek pružnější. Místo spuštění mechanismu pouze na pevné hranici povolenek v oběhu (tzv. TNAC) na úrovni 210 mil. zavádí nově buffer již mezi 210 a 260 mil. V takovém případě se na trh uvolní až 100 mil. povolenek dle předem daného výpočtu.

Základní informace o ETS I

- 100% příjmů ČR jde nyní do dalších klima opatření a inovací skrz SFŽP, MŽP a MP0
- ČR díky solidaritě v rámci systému získává navíc povolenky do dražby i v rámci MdF.

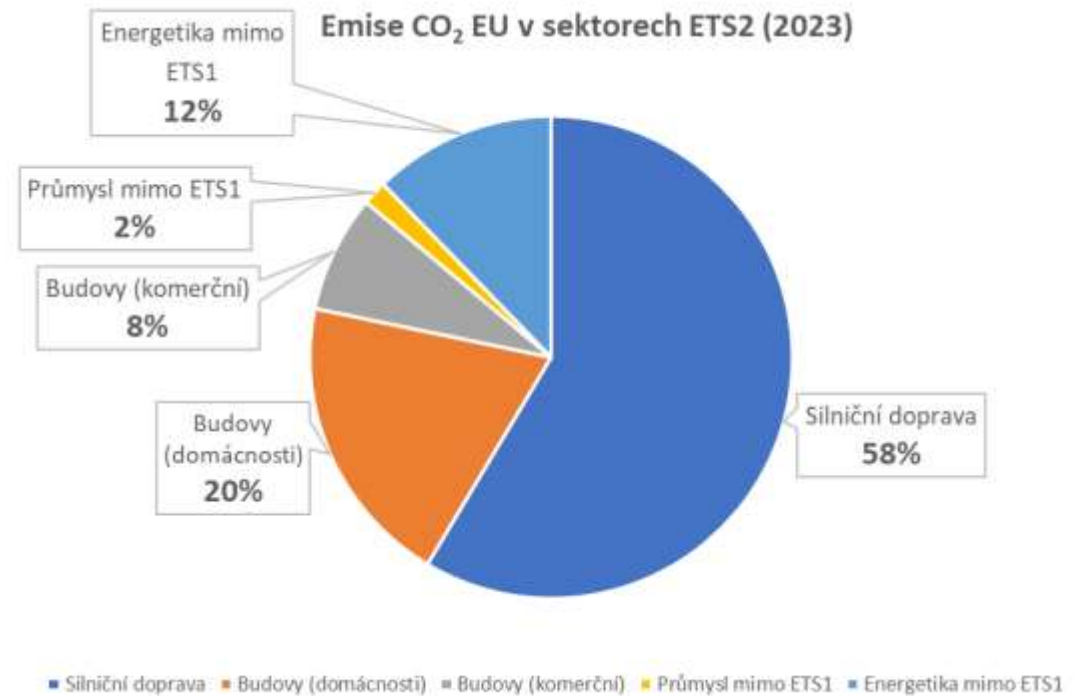
EU ETS2 – základní principy a klíčové charakteristiky

- Rozšíření stávajícího EU ETS o **samostatné obchodování s emisemi z paliv spalovaných v sektoru budov, silniční dopravy a ostatním průmyslu** dosud emisními povolenkami nezatíženého.
- Na základě revize směrnice 2003/87/ES z roku 2023.
- Navázaný na systém **zdanění energie** – povinnými osobami dodavatelé paliv (např. daňové sklady u pohonných hmot, dodavatelé plynu a pevných paliv dle zákona č. 261/2007 Sb.)
- Dodavatel stanoví emise z paliv, která dodal, **pomocí výpočtu**.
- Pouze emise ze **spalování** paliv.

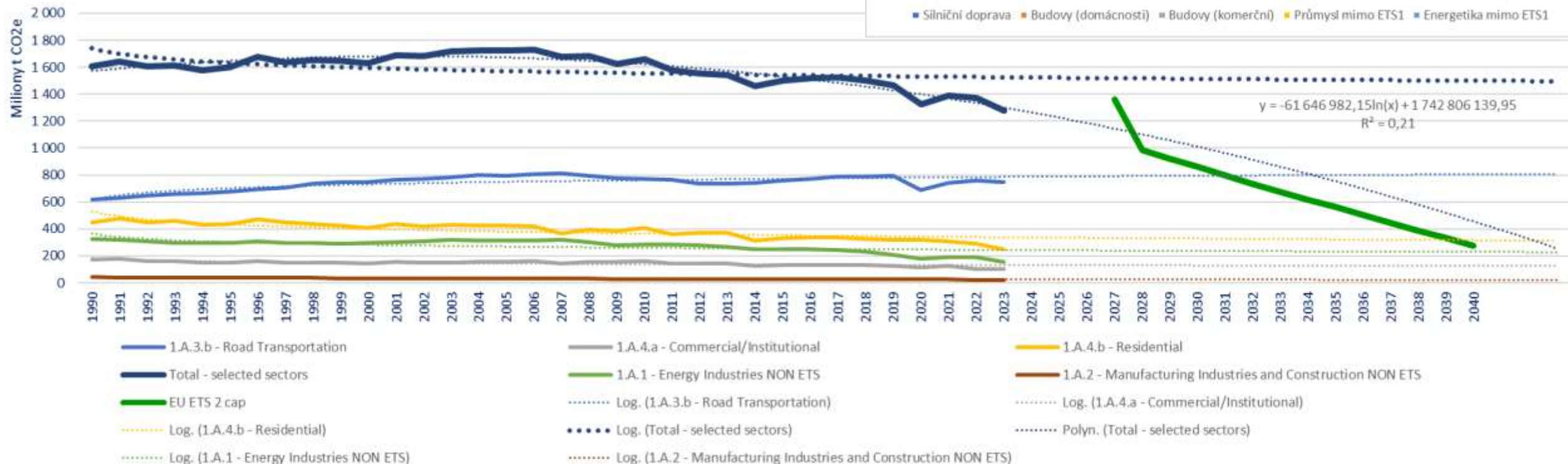

Co je cílem?

- Součást balíčku opatření Fit for 55 – cíl snížit emise do roku 2030 o 55 % oproti roku 1990.
- Od roku 2025 LRF 5,1 %, od 2028 LRF 5,38 %.

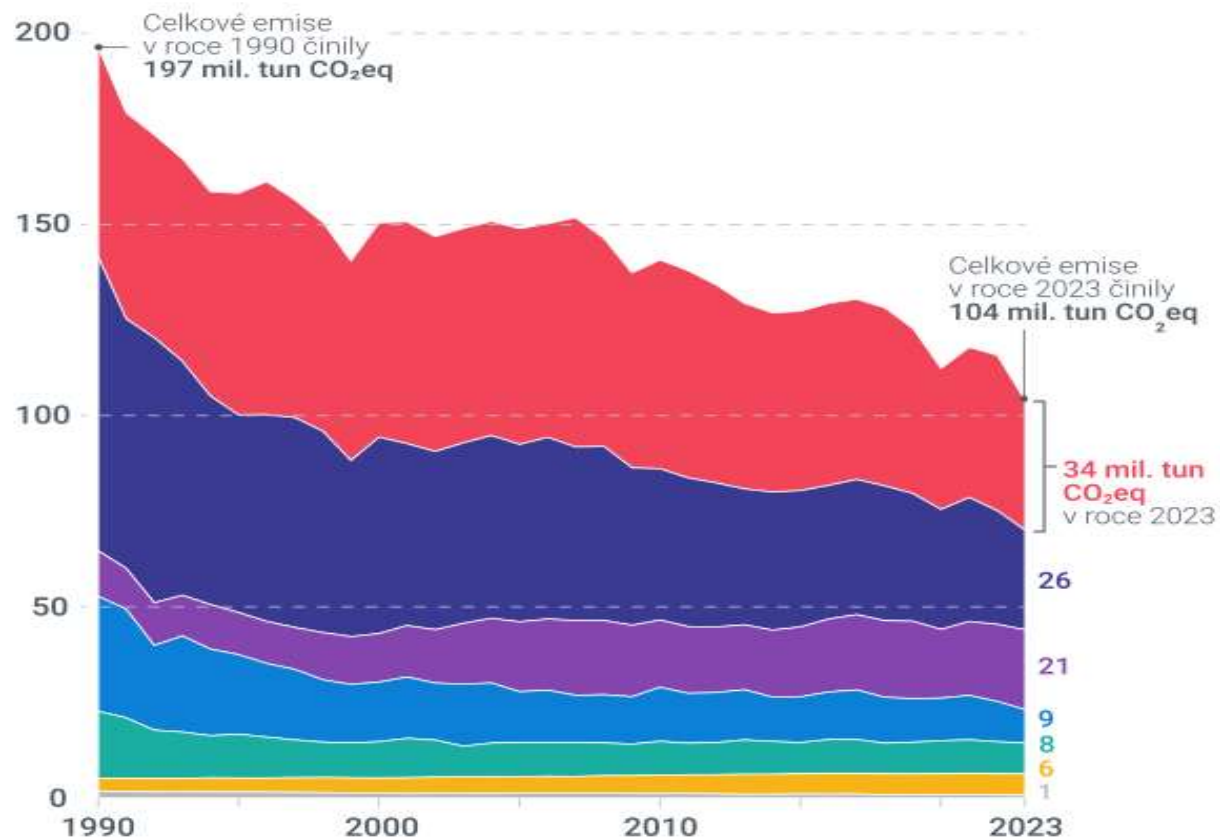
Odhad emisí v EU ETS 2 v EU (t CO₂e)

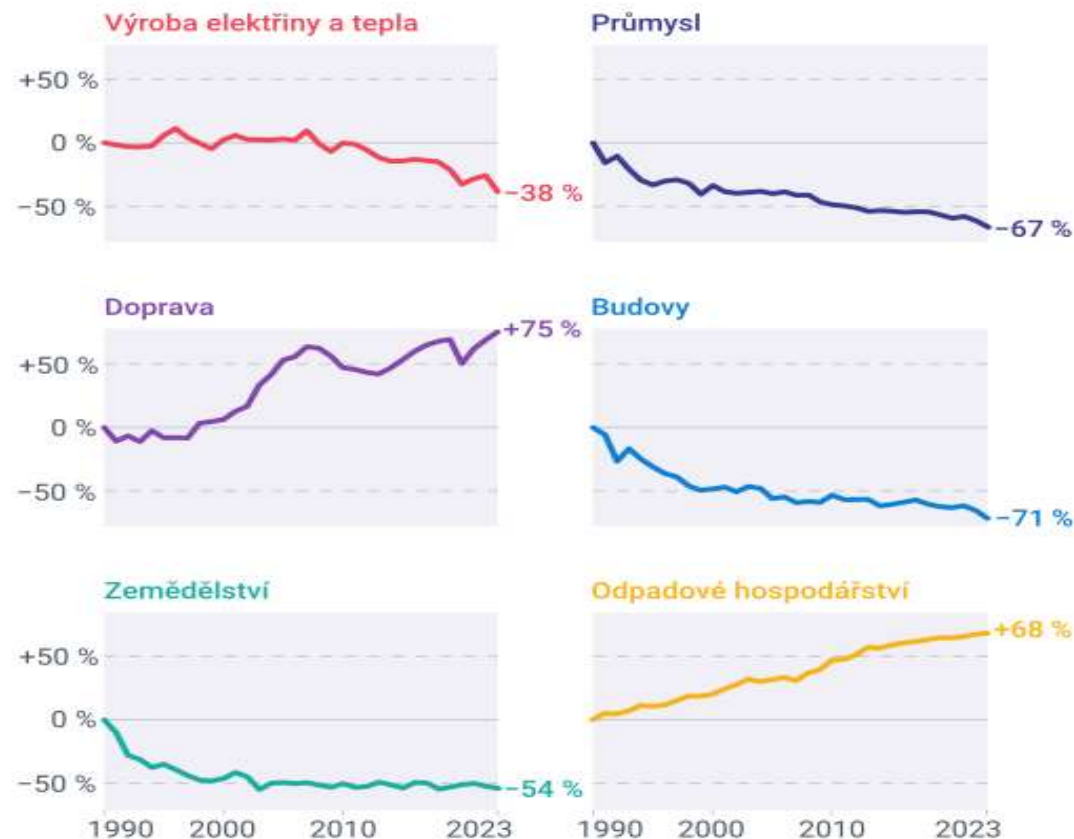
Vývoj emisí GHG v ČR (bez LULUCF)

■ Výroba elektřiny a tepla ■ Průmysl ■ Doprava ■ Budovy ■ Zemědělství ■ Odpadové hospodářství ■ Jiné

VÝVOJ EMISÍ v letech 1990–2023

OBJEM EMISÍ V JEDNOTLIVÝCH SEKTORECH oproti roku 1990

Časová osa zavedení ETS2

30. 4. 2025
První vykazání emisí z paliv dodaných
v roce 2024

1. 1. 2028
Spuštění obchodování s povolenkami
ETS2

2025

2026

2028

2029

1. 1. 2025
Začátek monitorování
a vykazování emisí

30. 4. 2026
Výkaz emisí za emise z paliv dodaných v roce
2025 (ověřený nezávislým ověřovatelem)

31. 5. 2029
První termín pro vyřazení
povolenek za emise roku 2027

Které sektory mají výjimku z ETS2

- V ETS2 je potřeba rozlišovat i sektor, kde je palivo spáleno, ne všechny sektory mají být zpoplatněné.
- Dle revidované směrnice 2003/87 ES o emisním obchodování se ETS2 nevztahuje na:
 - **zemědělství, lesnictví a rybářství,**
 - **palivo využité armádou,**
 - **železniční, lodní a leteckou dopravu** (letecká již v ETS1).
- Jednotlivé členské státy mají možnost sami provést tzv. **opt-in** – zahrnout některý z těchto sektorů do ETS2 nad rámec požadavků směrnice.

Na jaká paliva se ETS2 vztahuje a na jaká ne

- **Na veškerá paliva / energetické produkty** dle směrnice 2003/96/ES o zdanění energetických produktů, ta v tuto chvíli nezahrnuje **rašelinu, dřevní biomasu a dřevěné uhlí.**
- Dále se ETS2 nevztahuje na:
 - **Odpad** (komunální a nebezpečný) **využitý jako palivo.**
 - **Biopaliva splňující kritéria udržitelnosti dle RED II.**
 - **Nespalovaná paliva.**

Současný stav implementace ETS2 v ČR a EU

- **Situace v ČR:**

- Částečná implementace do národní legislativy týkající se povolovacího procesu a monitorování emisí od 1. ledna 2025 – novela **zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.**
- Dodavatelé mohou dodávat paliva na trh jen s povolením MŽP – vydáno 185 povolení k dodávání paliv.

- **Situace v EU:**

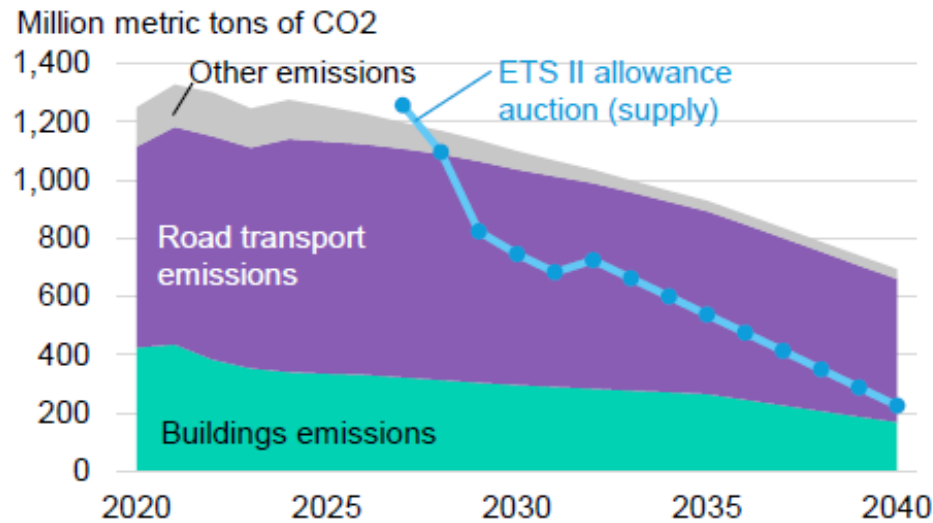
- Transpozice dokončena v 15 ČS, 3 ČS jsou před finalizací, 2 ČS transponovaly částečně a 7 dosud nikoliv.

Navržené úpravy k zabránění vysokého nárůstu cen

- **Iniciativa České republiky** a dalších **18 zemí EU** na úpravu mechanismů na **kontrolu ceny**:
 - Úpravy rezervy tržní stability k efektivnější akci v případě nízkého přebytku povolenek.
 - Posílení prahu 45 EUR²⁰²⁰ / tCO₂ – při jeho překročení zvýšení počtu uvolněných povolenek nebo frekvence spuštění mechanismu.
 - Spuštění aukcí již v polovině 2026 a informování trhu o vývoji v sektorech ETS2.
- **Kontext: Ceny futures EU ETS2:**
 - Např. na burze EEX se včera pohybovala cena futures EU ETS2 okolo **49 EUR/EUA2**.
 - Stále ale nedochází k protnutí nabídky a poptávky, takže jde jen o průměr nabízených a poptávaných cen.

EU ETS 2

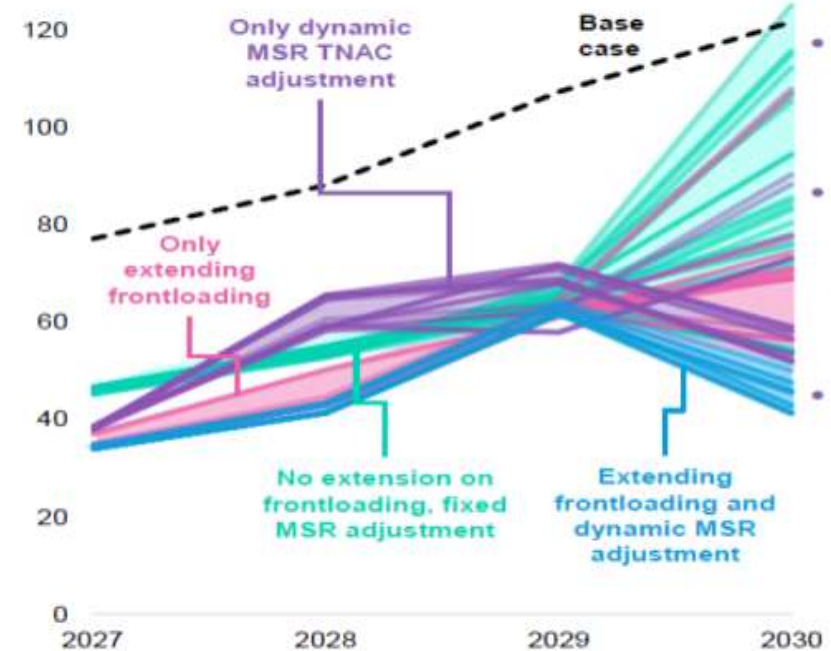
ETS II mission allowance supply demand balance

Source: BloombergNEF's EU ETS II Market Outlook 2025 ([web](#) | [terminal](#)). Note: Revised base case price forecast based on 2023 UNFCCC GHG inventory data and BNEF's EVO cost assumptions.

ETS II carbon price levels under different combinations of policy measures

€ per metric ton of CO₂
140

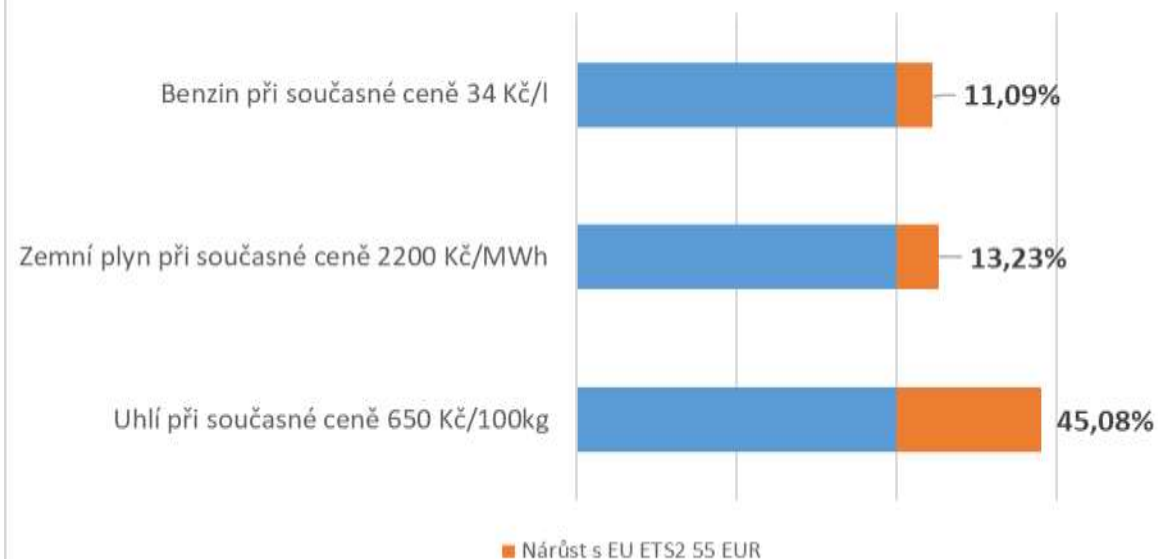

Source: BloombergNEF. Note: Above forecasts assume baseline emissions align with other EU targets. Only showing results with emission reduction levels lower or equal to 36% by 2030 compared to 2005 levels Other sub-measures applied including MSR cost containment and subsidy.

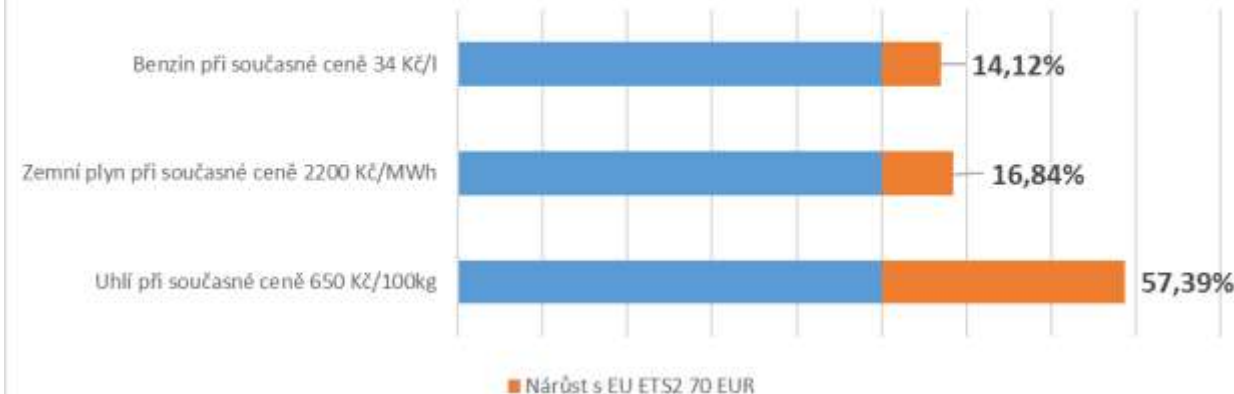
Dopad EU ETS2 na cenu paliv

- EU ETS2 se **nedotkne domácností topících dřevem a napojených na CZT v ETS1**.
- Nejvýznamnější dopad na **cenu uhlí**.
- Při ceně **povolenky 55 EUR** (práh 45 EUR²⁰²⁰ v dnešních cenách) zdražení (s DPH):
 - Uhlí o 293 Kč/100kg
 - Zemní plyn 291 Kč/MWh
 - Benzin 3,77 Kč/l
- Při ceně **povolenky 70 EUR** zdražení (s DPH):
 - Uhlí o 373 Kč/100kg
 - Zemní plyn 370 Kč/MWh
 - Benzin 4,8 Kč/l

Nárůst ceny paliv s EU ETS2 55 EUR

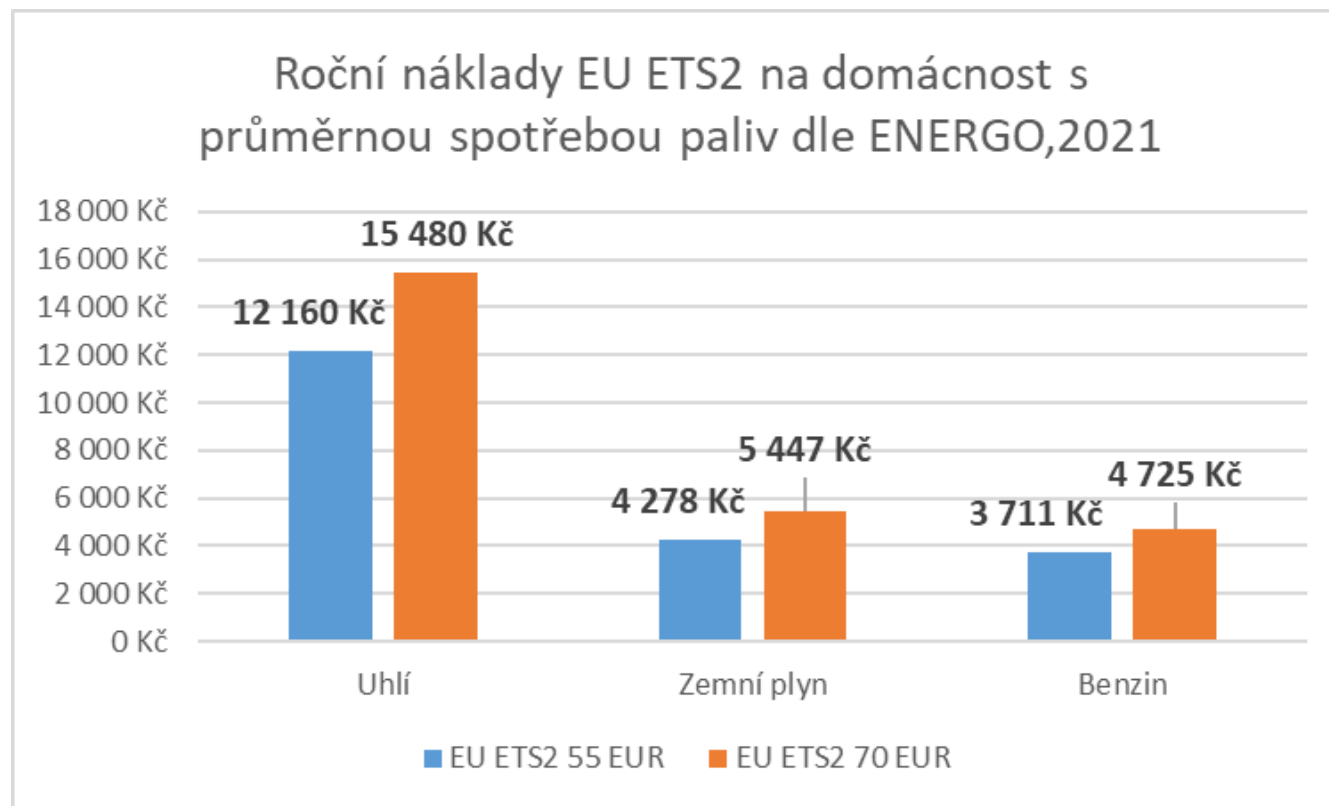

Nárůst ceny paliv s EU ETS2 70 EUR

Příklad zvýšení nákladů dle průměrných spotřeb paliv

- Šetření ENERGO, 2021 uvádí průměrnou spotřebu bytu v rodinném domě **41,5 q uhlí**, při vytápění plynem pak **14,7 MWh zemního plynu**.
- Průměrný nájezd domácnosti automobilem je **14 914 km ročně** se spotřebou 6,6 l/100km benzínu.

Zdroj: Průměrné spotřeby paliv domácnostmi dle ČSÚ, šetření ENERGO 2021, výpočet MŽP

Výnosy a jejich využití

- Všechny **příjmy z emisních povolenek ETS2** budou **příjmem ČR** a budou vázány **na opatření na snížení energetické náročnosti, do rozvoje obnovitelných zdrojů, úsporných technologií** a další.
- Dle studie PwC mohou výnosy mezi lety **2027-2032** přinést **až 204,8 mld. Kč**
- <https://mzp.gov.cz/cz/pro-media-a-verejnost/aktuality/archiv-tiskovych-zprav/nove-povolenky-ets2-zatizi-domacnosti>
- **52 mld.** k využití v rámci **Sociálně klimatického fondu**:
 - Zmírní dopady na **nízkopříjmové domácnosti** a pomůže s přechodem na úspornější a čistší technologie
 - Např.: na Renovace RD zranitelných osob, výstavba dostupného nájemního bydlení, poptávková doprava, renovace BD pro sociální bydlení.
- V kombinaci s národními programy, jako jsou **Nová zelená úsporám** či **modernizace teplárenství a průmyslu**, se očekává výrazné zlepšení energetické účinnosti a **snížení závislosti na fosilních palivech**.

Další kroky a legislativa v oblasti ochrany klimatu

- Rozhodnutí o dokončení či nedokončení **transpozice EU ETS2** (vyřazování povolenek od roku **2028** pro dodavatele paliv)
- **Rozhodnutí o dokončení a odeslání SKP** (2025) a **spuštění SKF** (2026) – zacílení na oblast vytápění a dopravy.
- **Implementace CBAM** – zpoplatnění emisí v dovozu oceli, hliníku, cementu, hnojiv, vodíku a elektřiny ze zemí mimo EU.
- Finální schválení **cíle EU pro 2040** (revize ECL) – v trialogu mezi Radou a EP.
- Nový **VFR 2028-34** (2 bln. EUR/1,26 % HND EU) – projednání a schválení, vč. pravidel pro financování „zelených investic“
- Dekarbonizace jednou z priorit (součástí Evropského fondu pro konkurenceschopnost 409 mld. Eur, se započítáním IF 451 mld.) a Nástroje pro propojení Evropy (CEF) a další fondů.
- **Nové vlastní zdroje rozpočtu EU** – návrh – 30 % z výnosů ETS I (9,6 mld/rok) a CBAM (1,4 mld), ale i třeba e-waste (15 mld)
- **Pravidla pro 5. období EU ETS 2031-2040**, nové sbližování EU-UK v oblasti ETS a CBAM (evoluce stávajících ETS (Korea, Čína), ale i vznik nových ETS – Turecko, Indie, Brazílie, aj...) + ožívání trhů s emisními kredity – čl. 6 PD i mimo něj.

Děkuji za pozornost

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvozivotnihoprostredi